

Kansainvälisyysosaamisella veto- ja pitovoimaa

21.11.2024

Tänä päivänä puhutaan paljon väestön ikääntymisestä ja Suomea uhkaavasta työvoimapulasta, minkä vuoksi tarvitaan osaajia myös muualta maailmasta. Vähemmän näkyväksi jää keskustelu oman kansainvälisyysosaamisemme tärkeydestä tässä prosessissa. Ellemme itse kerrytä kansainvälistä osaamistamme ja kouluta Suomessa syntyneitä ja kasvaneita opiskelijoitamme kansainvälisiksi osaajiksi, emme ole välttämättä valmiita vastaanottamaan kansainvälisiä osaajia ulkomailta. Kansainvälisellä osaamisella ja aidosti kansainvälisellä toimintaympäristöllä voidaan houkutella osaajia Suomeen ja alueelle ja autetaan heitä myös kotoutumaan.

Kansainvälisen osaamisen merkitys ja sen kehittäminen opintojen aikana

Opetushallituksessa toimiva Erasmus+ – ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien kansallinen toimisto kartoitti vuosien 2023–2024 aikana kansainvälisen yhteistyön ja osaamisen hyötyjä ja merkitystä nykymaailmassa (Opetushallitus, 2024a). Tulosten pohjalta on koottu argumenttipankki, joka koostuu väittämistä liittyen nuorten ja nuorten aikuisten kansainvälistymisen merkitykseen. Argumenttipankin mukaan kansainvälistyminen kasvattaa aktiivisia ja rohkeita kansalaisia, sillä uudet kokemukset avartavat maailmankuvaa ja usko omaan osaamiseen ja pystyvyyteen vahvistuu. Kansainvälistymisen kautta luodaan verkostoja ja avointa asenneilmapiiriä ja lisäksi kansainvälinen kokemus helpottaa työllistymistä ja avaa uusia ovia työelämässä (Opetushallitus, 2024b).

Saman selvityksen yksi osio on Askeleet kansainvälistymisen edistämiseen -julkaisu, joka tarjoaa konkreettisia vinkkejä kansainvälistymisen edistämiseen oppilaitoksissa. Sen mukaan kansainvälisyys vaatii suunnitelmallista työtä, ja sille pitää löytyä paikka sekä strategiasta että opetussuunnitelmista. Tietoa kansainvälistymisen mahdollisuuksista ja siihen liittyvistä tukimuodoista pitää olla tarjolla kaikille. Opiskelijoiden erilaiset elämäntilanteet tulisi huomioida, ja sen vuoksi kansainvälisen osaamisen kehittämiseen pitää olla tarjolla erilaisia vaihtoehtoja. Vertaistarinoiden kerääminen ja niiden jakaminen nähdään tärkeäksi. Lisäksi pitää huolehtia, että opettajilla on riittävästi osaamista ja työkaluja kannustaa opiskelijoita kansainvälisen osaamisen kerryttämiseen (Opetushallitus, 2024c).

Kansainvälisen osaamisen tarve työelämässä

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen yhteinen ennakoinnin asiantuntijaelin Osaamisen ennakointifoorumi (OEF) on arvioinut, millaisia toimialat ylittäviä osaamistarpeita yhteiskunnassa tarvitaan vuoteen 2040 mennessä ja miten koulutusta tulisi kehittää osaamistarpeiden muutoksen vuoksi (Opetushallitus, 2024d). Tuloksista ilmenee, että digitalisaatioon ja teknologiseen muutokseen liittyvien osaamistarpeiden lisäksi korostuvat sosiaalisen kestävyyden ymmärrys sekä monikulttuurisuustaidot. Monikulttuurisuusosaamisen kehittämiseksi tulisi vahvistaa kielitaitoa sekä monikulttuurisen viestinnän taitoja sekä lisätä koulutusta kulttuurien ymmärtämiseen ja monikulttuurisessa toimintaympäristössä toimimiseen.

Erilaiset kansainvälisyyskokemukset kerryttävät ongelmanratkaisutaitoja, sopeutumiskykyä ja opettavat kohtaamaan ihmisiä erilaisista taustoista. Yritykset ja organisaatiot, jonka henkilöstöllä on kansainvälistä osaamista, ovat myös valmiimpia vastaanottamaan ulkomaista työvoimaa. Globaaleilla markkinoilla monimuotoiset työyhteisöt ovat suuri voimavara: ne ovat idearikkaita, innovointikykyisiä ja huomioivat paremmin erityyppiset ihmisryhmät niin asiakkaina, kumppaneina kuin työntekijöinä (Kelhä, 2024).

SeAMK kouluttaa kansainvälisiä osaajia

Kansainvälisyys näkyy vahvasti SeAMKin strategiassa ja arvoissa (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, i.a.). SeAMKin tavoitteena on olla aidosti kansainvälinen korkeakoulu, houkutella yhteisöönsä kansainvälisiä opiskelijoita ja kouluttaa heitä asiantuntijoiksi alueen yrityksiin ja organisaatioihin. SeAMKissa on panostettu englanninkielisiin tutkinto-ohjelmiin ja kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden rekrytointiin sekä kotoutumisen edistämisen tukitoimiin.

On tärkeää muistaa tarjota kansainvälistymismahdollisuuksia myös Suomessa syntyneille ja Suomessa kasvaneille opiskelijoille, jotka valmistuttuaan jäävät usein alueelle töihin. Myös heistä pitää kouluttaa kansainvälisiä osaajia. Mikäli heiltä puuttuu vaadittu kansainvälisyysosaaminen eikä löydy valmiuksia kohdata ulkomailta muuttaneita osaajia, muodostaa tämä jo lähtökohtaisesti haasteen ulkomailta alueelle muuttaneiden kansainvälisten osaajien pitovoiman kehittymiselle. Tavoitteena pitää olla, että kaikilla SeAMKista valmistuvilla opiskelijoilla on riittävästi kansainvälisyysosaamista, jonka nähdään olevan yksi perustaidoista tänä päivänä. SeAMKin opiskelijalla on paljon mahdollisuuksia kerryttää omaa kansainvälisyysosaamistaan opintojensa aikana. Näitä erilaisia liikkuvuusjaksojen ja kotikansainvälisyyden

muotoja on esitelty muun muassa SeAMKin verkkolehdessä joulukuussa 2023 (Välimäki, 2023).

Myös opettajien ja henkilökunnan kansainvälinen liikkuvuusyhteistyö ja vuorovaikutus ylläpitävät ja edistävät korkeakoulun kansainvälisyyttä kokonaisuutenaan (Arola, 2023). Opettajat ovat opiskelijoiden kanssa tekemisissä päivittäin. Opettaja, jolla on kansainvälisyysosaamista, luo itse avointa asenneilmapiiriä, on valmis monikulttuurisiin kohtaamisiin ja kannustaa omalla esimerkillään opiskelijoita tekemään samoin.

SeAMKin tulee jatkossakin kannustaa kaikkia opiskelijoitaan kerryttämään kansainvälisyysosaamistaan liikkuvuusjaksojen ja kotikansainvälisyystoiminnan kautta ja luoda lisää kansainvälisyydelle sopivia paikkoja opintosuunnitelmiin. Lisäksi täytyy löytyä tahtoa ja resursseja panostaa näiden toimintojen edelleen kehittämiseen. Näistäkin mahdollisuuksista on hyvä viestiä, kun markkinoidaan SeAMKia kansainvälisenä korkeakouluna. On yhdessä kehitettävä uusia toimintatapoja, joilla mahdollistetaan luontevat kohtaamiset ja erilaiset yhteistyömuodot kaikkien opiskelijoiden kesken aidon verkostoitumisen ja monikulttuurisuustaitojen kehittämiseksi SeAMKin kampuksella. Opiskelijoiden kansainvälistymistä eri tavoin tukevat ja edistävät korkeakoulut näyttäytyvät houkuttelevina opiskelupaikkoina.

Tiina Välimäki
Koordinaattori, vaihtoon lähtevät opiskelijat
Kansainvälisen opetuksen palvelut
SeAMK

Lähteet

Arola, M. (19.12.2023). *Liikkuvuus henkilökunnan kansainvälisyysosaamisen kartuttajana.* SeAMK verkkolehti. https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/muut-artikkelit/liikkuvuus-henkilokunnan-kansainvalisyysosaamisen-kartuttajana/

Kelhä, M. (9.5.2023). *Miksi kansainvälisyysosaamisesta pitää puhua*. https://www.oph.fi/fi/blogi/miksi-kansainvalisyysosaamisesta-pitaa-puhua

Opetushallitus. (2024a). *Kansainvälisen osaamisen hyödyt – suuntaviivoja kansainvälistymiseen.* https://www.oph.fi/fi/kansainvalisyys/kansainvalisen-osaamisen-hyodyt-suuntaviivoja-kansainvalistymiseen

Opetushallitus. (2024b.) *Kansainvälistymisen vaikutukset leikkaavat läpi arjen ja yhteiskunnan.* Opetushallituksen argumenttipankki nuorten ja nuorten aikuisten kansainvälistymisen merkityksestä. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/OPH_Argumenttipankki_Argumentit.pdf

Opetushallitus. (2024c.) *Askeleet kansainvälistymisen edistämiseen.*https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/OPH_Argumenttipankki_Askeleet.pdf

Opetushallitus. (2024d.) *Laaja-alaiset osaamistarpeet 2040*. https://www.oph.fi/fi/tilastot/laaja-alaiset-osaamistarpeet-2040

Seinäjoen ammattikorkeakoulu. (i.a.). *Strategia ja arvot*.

https://app-staging.seamk.hion.dev/tietoa-seamkista/strategia-ja-arvot/

Välimäki, T. (14.12.2023). *Opiskelijan kansainvälistymisen polut SeAMKissa.* SeAMK verkkolehti. https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/muut-artikkelit/opiskelijan-kansainvalistymisen-polut-seamkissa/